

5
2
ARTATIO PHILOSOPHICO-
MEDICA

De

HOMINE MI- CROCOSMO,

QUAM

Favente & Volente Trinuno Numine

SUB UMBONE

Clarissimi & Experientissimi VIRI,

D. TOBIÆ ANDREÆ, Phil. & Med. Docto-
ris, & in Inclytâ Electorali quæ est Duisburgi Cli-
vorum Academia Professoris Ordinarii, Præ-
ceptoris fui in omnem ætatem colendi

Publico Eruditorum examini subijcit

HENRICUS DULCKEN, Dusseldorpiensis,
Author & Respondens.

Ad diem 4. Julij horis locoque consuetis.

DUISBURGI ad RHENUM,

Apud FRANCONEM SAS, Acad. Typographum.

Anno M. DC. LXV.

Nobilissimo, Amplissimo & Consulto

DN. CRISTOPHORO RULANDT, 1010
Excellentissimo, Serenissimi Principis Palatino Neo-
burgici Consiliario & Referendario gravissimo in
Dusseldorff / Domino & Fautori suo plurimum ob-
servando.

U T E T

Nobilissimo, Clarissimo & Experientissimo Viro

DN. GODEFRIDO MELM. Phil. & Med. Do-
ctori, Practico in urbe patriâ exercitatisimo, fe-
licissimo; Promotori jugiter sibi honorando.

D E N I Q U E

*Præstantissimis, Virtute ac eruditione Orna-
tissimis Viris Juvenibus*

D. JOHANNI PLACCIO, Hamburgenfi.
D. JOHANNI BRAUMAN.
D. JOH. JACOBO WIEDENFELDT. Ph
& Med. Studiosis indefessis, amicis integerrimis
nullo non honore afficiendis.

*Primum hoc & tenue studij sui Philosophici
Medici specimen, eâ quâ par est
animi observantiâ.*

Offert & Consecrat

HENRICUS DULCKEN.
Author & Respondens.

DISSERTATIO PHILOSOPHICO-
MEDICA

De

HOMINE MICROCOSMO.

I.

Hominem, miraculum magnum, animal adorandum & venerandum Deum mortalem vocat *Mercurius Trismegistus*: rerum omnium mensuram *Pythagoras*: *ἴσχυρα πάντων* *Plato*. Et sanè, si consideres, quàm abundè in *hominem* profuderit omnia munificus ille rerum parens atque Opifex Deus, sapientissimè eum *Universi exemplar*, tandemque *Μικρόκοσμον* à Veteribus appellari facile largieris. In homine enim magni istius mundi formam effigiemque tanquam in speculo aut parvâ tabellâ adumbratam intueri licet. Inspicias paululum *humani corporis*, quo nullum præstantius, nullum admirabilius à Deo conditum est, *αὐτόματον* ex indefinitis & partibus & motibus compositum, & clarissimè videbis in illo multa evenire, magnam cum iis, quæ in mundo hoc aspectabili quotidie contingunt, analogiam habentia; ut & hinc *Illustris Verulamius* aureo tuo *de augm. scient. lib. non inveniri inter corpora aliquod tam multipliciter compositum, quàm humanum* affirmare non dubitaverit. Addas corpori hu-

A

ri hu-

ri humano animam rationalem, motus
riè pro nutu suæ voluntatis determinante.
positum illud, quod *Hominem* vocamus, constituen-
dum, jure meritoque hoc elaboratum Dei opus mun-
di hujus magni epitomen dixeris: *Hominem* inquam,
qui omnia in se complectitur, quæ Universum am-
plissimo suo sinu coërcet, adeò ut plus in homine,
quod mireris habeas, quàm in cœlo aut terrâ, & ve-
rè *Sophocles* exclamaverit: *Nihil æquè stupendum ac*
hominem Naturæ Parens produxit unquam.

II.

Quandoquidem autem itâ naturâ homines compa-
rati sumus, ut cùm solita & familiaria nobis perpen-
denda veniunt, magnitudinem eorum atque admi-
rationem consuetudo imminuat, hinc illud *ἡρώδης* *οὐκ ἔστι*
τῶν πολλῶν à paucis rectè tractari videas. Sed Phydæ Mi-
nervam, Apellis Venerem, Polycleti normam mira-
tur Antiquitas, tu horum omnium archetypum &
exemplar non suspicies? Cùm itaque in sui ipsius
contemplatione omnes inveniant, quo de gaudere,
quo de gratulari sibi possint, hanc instituere natura-
lium rerum admiratorem non modò rationi consen-
taneum est, verum etiam ad Optimi Creatoris po-
tentiam ac sapientiam prædicandam utile. Arduum
fanè & difficillimum, sed pulcerrimum simul & di-
gnissimum, quam fateor, non posse pro dignitate
suâ à me pertractari. Satis erit, admirandam *Μα-
κροκοσμοῦ* & *Μικροκοσμοῦ* convenientiam & analogiam
impræsentiarum pro ingenii tenuitate strictim in
paucis quibusdam explicuisse, & extremas aliquot
perficiendæ picturæ lineas duxisse; exquisitam illius
elabora-

em & effigurationem *Illis*, qui ingenio & me innumeris parafrangis superant, relin-
quendo.

III.

Ut autem conceptus nostros *ordine & distinctè*, quo nihil est, quod eos magis illustret, iisque præter gratiam certitudinem conciliet, proferamus, initio animadvertendum esse puto: hominem æquè ac totam rerum universitatem ex duobus illis summis rerum generibus (intellectualium nempe & corporarum) constare. Habet enim *mentem* rem cogitantem seu intellectu & voluntate præditam, quæ Deum refert, quam ideo multi ex Philosophis cœlestis naturæ ac Divinitatis particulam vocarunt. Habet *corpus*, non simplex & uniforme, sed quod sic à Naturâ fabricatum est, ut propriâ suâ vi variis modis moveri possit. Et corpore quidem suo rerum corporarum, se autem toto omnium rerum universitatem repræsentat. Quæ omnia, ut plenius intelligamus, *tum* proportionem pulcherrimam, quam *corpus humanum* obtinet ad systema relatum universi corporei, *tum* totius Universitatis ideam ex animâ & corpore compositum *hominem* contemplabimur.

IV.

Corpus hominis ex iisdem principiis cum mundo corporeo, cujus portio est, constat; enimverò materiam extensam, in quæ eâ quantitatem, figuram, situm, motum & quietem utrobique videmus. Eadem leges naturæ in corpore humano, quæ in Universo observantur. Stabilia & fluida, dura & mollia hic facillè concedes si modò sanguinem, carnem

& ossa in ipso dari scias. Aspera &
tidem hic inveniuntur. Rarefactio & co-
in eo etiam locum sibi vendicant. Quis denique un-
diquaque illud porosum esse negabit? Quæ omnia &
quàm plurima alia corpori humano cum mundo cor-
porco communia esse notius est, quàm ut probari
debeat.

V.

Sed prius quam ab hisce etiam in vulgus notis ad
specialiorem corporis humani disquisitionem trans-
eamus, pro certo statuendum est, quemadmodum
mundum hunc aspectabilem non in momento, quod
instans dici consuevit, verum temporis progressu
non modò ex *lumine Naturæ* à Deo nobis manifesta-
to, sed etiam ex *lumine Scripturæ* à Deo nobis reve-
lato, factum esse scimus, ità & corpus humanum non
in momento, sed tempore perfici. Veluti enim non
tota simul ædificatur domus, sed primum fundamen-
ta, mox parietes, tandem tectum; ità & in corpor-
re humano pars una prius conformatur quàm alia, ea
scilicet quæ embryoni magis est necessaria, uti quor-
que idem sentit *Galenus* cap. 3. lib. de *Format: foc-*
tus. Et *Aristoteles de gen: aial.* lib. 2. cap. 1. *Sed enim*
non simul omnia effici, vel sensu percipi potest, cum par-
tes aliæ jam inesse, aliæ nondum adesse cernantur. Nec
dici potest, eas præ suâ exiguitate latere. Pulmo e-
nim, qui amplioris quàm cor magnitudinis est, posterior
corde in primo ortu conspicitur &c. ubi clarissimè non
omnes partes simul, sed ordine aliam post aliam fieri
agnovit. Verum ut ad rem redeamus.

Mundum

VI.

Mundum hunc visibilem, talem, qualis existit, per *motum localem*, quo partes materiæ hinc inde commovebantur, factum esse ex Philosophiæ principiiis satis constat. Ad eundem etiam modum ectypon illius, corpus nempe humanum, non nisi per *intestinum secundum minima corpuscula* seminis utriusque parentis *motum* oriri existimamus. Quod idem *Aristotelem* asserere putamus, dum foetum ex semine per *motum* constitui censet lib: 2. de gen: animal. cap. 4. Et quandò in mundo corporeo ex vario isto partium motu, magna in iis orta est *varietas*, elegans itidem *dispositio*; sic etiam ex utriusque seminis intestino hoc motu produci putamus Corpus automaticum, quod *variis* admodum partibus, iisque omnibus *ritè collocatis* constat. Quamobrem uti *Macrocosmi* decus & elegantiam in generum ac specierum plenitudine, rerumque varietate sapientissimus Creator voluit consistere, ita *Microcosmum* infinita multitudine & varietate partium atque motuum exornavit.

VII.

Quod ut penitius cognoscamus, jam descendere, & ad particulariora accedere debemus, rem ipsam attentius & diligentius inspecturi, ut sic (verbis utor Ill. Verulamii lib. de augm. scient.) magis vera & utilis fiat comprehensio. Simul etiam moniti illius Aristotelici memores (*optimè illum veritatem rei perspicere, qui à principio res orientes ac nascentes inspexerit*; lib. 1. de Republ. cap. 2.) ab ovo rem ordiemur. Et ut à manifestissimis capiatur exor-

dium; Sicuti per motum varium partium materiæ in mundi hujus corporei primâ efformatione, prius quàm Sol aut ullum sydus esset, orta est subtilis & mobilis admodum materia, ita etiam in generatione corporis humani, aliquàm satis subtilem materiam fieri & moveri, spirituque vitali imbui (Harveus de gen: animal: pag: mihi 256.) antequàm ullum organi aut visceris alicujus vestigium exstet, λόγος ὃς πείρα jubent ut putemus. Et cum in subtili illa hujus Univerſi materiâ varii & magnitudinis & motus gradus dantur (neque enim omnia eadem fuisse subtilitate & pari celeritate agitata existimandum est) ita etiam in hac subtili corporis nostri materiâ varios & subtilitatis & celeritatis gradus dari quis negabit?

VIII.

Porro, quemadmodum in hujus mundi constructione abrasa ista, & celerrimè agitata materia (à Nobilissimo *Cartesio primum elementum* dicta) ab omnibus circumquaque cœli partibus ad centrum confluit; sic etiam subtiliorem istam & spirituosam *genituræ* vel potius *feminis* (: illud nomen quidem vult *Veltbusius* quo utriusque feminis mixturam indigitat de gen: p. 65. hoc *Aristoteles* :) partem ex circumjacentibus locis undelibet affluentem in massæ feminalis centro congregari existimamus. Et uti illa corpus fluidissimum, quod celerrimè semper in statu motus sui perseverando, circâ axem rotat, constituit; sic hæc motu suo bullulam aliquam salientem seu punctulum fermentescens, quod non lento & insensibili, sed rapido statim & oculis conspicuo motu agitur, efficit.

Et

IX.

Et cum ex corpore illo fluidissimo (§. 8.) in centro mundi seu (accuratè dicendo) vorticis nostri existente materia subtilissima illud in polis ingressa per Eclipticam (hoc est loca à polis remotissima) rursus elabatur, & forsan omnis abiret, nisi continuò tantundem circiter à polis rediret; quin etiam hæ viæ circumpolares tollerentur nisi similis illi per Eclipticam ejectæ ad has motu circulari regrederetur: ita quoque liquor ille seminalis in puncto saliente non manet fixus, sed ex eodem egreditur in arterias (quas viis Eclipticæ vicinis comparamus,) & omnis egrederetur, sicquè punctum istud saliens pabulo destitutum extingueretur, nisi continuò similis quantitas per venas (quæ viis circumpolaribus optimè respondent) rediret; quæ etiam obliterarentur nisi, ^{ἐν κύκλῳ} fluendo per arterias rursus venis se insinuaret, undè iterum ad cor redit, adeò ut hinc concludere liceat, & materiæ hujus universi subtilis, & liquoris illius spirituosus (quem in perfectione suâ *sanguinem* postea appellamus) motum nihil aliud esse, quàm perpetuam circulationem; & sanguinem nostrum, quoniam singulas *Microcosmi* regiones, etiam maxime absconditas, saltem parte suâ subtilissimâ, perambulat, ad instar materiæ istius subtilis, quæ itidem omnia *Megacosmi* corpora intimè pervadit, sese habere.

X.

Jam, si per materiam illam subtilissimam in centro mundi, seu potius vorticis nostri, gyrantem *Solem* intelligamus, & cōsideremus quod punctū istud palpitans

tans, etiam in centro corporis quasi consistens, cor
postea constituat, admirandam utriusque analogiam
& convenientiam intueri licet. Sicuti enim Sol om-
nis motus in terrestribus corporibus causa est, &
calore suo omnia vivificat: (in his enim terrestribus
nulla per se activitas, nullus motus est, sed omnis
à materiâ cœlesti à Sole veniente, dependet) Sic Sol
ille *Microcosmi* omnis vitæ fundamentum, & omnis
motus causa est, undè, secundum *Herveum* de gen:
anim: pag: mihi 187, postea reliquarum partium or-
tus, fabrica & ordo promanant.

XI.

Neque incongrua videri debet *Solis* cum *corde*
comparatio ex eo, quòd cum *Solem flammam esse* sen-
sus & ratio doceant, de corde verò hoc non ita ma-
nifestum sit. Satis enim hac in parte nobis satisfac-
ciemus, si consideremus, cordi nostro, quamdiu
vivimus, continuum per fermentationem productum
calorem eadem ratione inesse, qui species est ignis,
quem sanguis venarum nutrit, uti in Sole, materiam
subtilem continuò versus illum à partibus circumpo-
laribus fluentem pabulum existere. §. 9. vidimus.
Quinetiam majorem cordis cum Sole convenientiam
videbimus, si cogitemus, ignem hunc vitalem in cor-
de accensum originis esse cœlestis. Quod ipsum vi-
detur indigitasse *Aristoteles*, cum l: 2. de gen: animi
cap. 3. dictum ignem esse corpus ἀνάλογον τῷ τῶν ἀστέρων
σειχείῳ asserit. Et quondò cœlestis illa materia per
omnia diffusa est, & universalis caloris & vitæ cau-
sa, adeoque quasi anima mundi (si cum *Platone* mun-
dum hunc *animal magnum* dicere velimus:) ad eun-
dem

dem etiam modum hic ignis non lucidus per totum corporis habitum cum sanguine est distributus, & ab ipso omnis vegetatio dependet, vigor omnis & robur emanat; partibus enim solidis nostri corporis quasdam agendi vires per se inesse, equidem non dixerim. Si porro consideremus, quâ ratione secundum *Aristotelem* cap. 5. de juvent. & senect. ignis fluminis instar perpetuò gignitur & fluit, quamvis id præ celeritate nos lateat; videbimus, eadem ratione ignem in corde nostro accensum continuò sic nasci & recens produci toto vitæ tempore, uti semel in vitæ principio natus & productus fuit: adeò subtilis nempe & dissipabilis est, ut singulis pulsibus in corde recens instaurari & renovari debeat. Non immeritò igitur hætenus cor Soli assimilavimus, cum *ἡ καρδία ὡς ἡλίου* rñs *ἡλίου* existat, & in ipso Vestalis quasi conservetur ignis, à quo tanquam à sole radii in omnes partes fluunt, adeò ut ob hanc cordis cum sole affinitatem *Solem cor mundi, & Cor solem hominis* appellare Antiqui non dubitaverint.

XII.

Et ut plures cordis & solis analogias videamus, ex §. 7. in memoriam revocandum, quòd, uti in materiâ cœlesti, ità in sanguinis nostri massâ varii subtilitatis & celeritatis gradus inveniantur. Quemadmodum igitur in subtilissimâ istâ syderum materiâ innumera ramenta reliquis minus divisa, & minus celeriter agitata dari ex Physicis notum; eodem modo ab initio vitæ in sanguine nostro quamplurima ramenta minus subtilia, minusque motus capacia, extitisse (imò & semper existare variorum excretorum

B

in

corpore nostro. secretio satis luculenter testatur) ut
putemus, recta ratio dicitur. Illam autem syderum
materiam minùs subtilem, subtilissimæ materiæ cum
annumeremus, quoties nullum peculiarem ejus effe-
ctum animadvertimus: ita etiam & falsum & insipi-
dum, & amarum & acidum, & plura alia, quæ do-
cente *Hippocrate* in sanguine nostro continentur
quamdiu inter se bene sunt commixta, non distin-
guimus, sed communi nomine *sanguinis* insignimus.

XIII.

Quando autem in corporeâ Universitate crassiores
& tardiores istæ cœlestis materiæ particulae per vias
circumpolares ad Solem accedentes in similes cur-
eius particulis motus consentire non possunt, proin-
deque à minutissimis separantur, & sibi mutuò faci-
lè adhærentes, Soli ex quo emerferunt, adjungun-
tur, & sic moles primò quidem molles & raras,
postea densas & stipatas, permagnas simul, quæ
culæ Solis vulgò appellantur, componunt: eadem ra-
tione existimandum erit, particulas minus subriles
nostri sanguinis per venas ad cor pervenientes, eas-
que ibidem effervescentis materiæ agitationem refe-
gientes versus latera expui, ac propter figurarum
suarum inæqualitates facilè conglomerari, substan-
tiam initio quidem satis mollem & raram (uti plerum-
que corpora ex partibus concreta initio suæ genera-
tionis molliora & rariora esse solent) sed quæ pro
gressu tēporis satis densatur & induratur, constituere.

XIV.

Si jam per substantiam hanc cordi conjunctam ejus
parenchyma intelligamus, facilè hujus cum macula
Soli

Solis vel aliorum syderum analogiam cognoscemus. Quemadmodum enim macula circumquaque sydus regens non potest esse tam densa, quin poros permultos habeat, per quos subtilissima materia transit, quippe hæc continuò iis divagans, non permisit, ut planè clauderentur: ità etiam parenchyma cordi adnatū, poris innumeris, & quibuldā satis amplis, (quia sanguinis & materiæ subtilis continuus transitus non permisit, ut obstrueretur,) præditū esse cognoscemus. Per quos poros sub formā vaporis transiens materia, quomodo in pericardio liquorem aliquem constituere possit (tanquam in atmosphera) videtur satis Philosophanti patere. Sicuti etiam in sydere maculis circumvallato particulæ materiæ cœlestis per hos meatus sydus ingressæ, per eosdem regredi neutiquam possunt, quoniam ramulorum extremitates in iis latitantes nonnihil assurgerent, sicque ipsarum regressum impedirent: eodem modo sanguis cordis parenchyma per venas ingressus in easdem remigrare non potest, quia itidem cordis aliarumque venarum satis notabiles & quamplurimæ valvulæ obstantes meatum obstruerent.

XV.

Si etiam ex vastissimo cœlorum spatio in hanc quam incolimus terram, descendere, & stupendam perennantis aquæ in *Geocosmo* & sanguinis in *Anthropocosmo* analogiam intueri vellemus, non poterimus in summam admirationem non rapi. Fertur Oceani aqua per occultos meatuum anfractus, usque dum ex terræ penetralibus erumpens in flumina se promit Oceanum mox repetitura. Fertur sanguis ex corde

per arteriarum ramosos canales ad extremas corporis partes, quousque in venarum oscula receptus magno impetu ad fontem suum redeat. Sed vidi *Oceanum Macromicrocosmicum Ph. Jac: Sachsis* superiori anno in lucem emissum, in quo variæ cordis cum Oceano analogiæ tractantur, quare plures nostra non producet pagina. Si enim omnia, quæ possent, hic conferre vellemus, in magnam nimis molem hæc dissertatio, quam volumus brevem, excresceret. Pro instituti brevitatem igitur hæc de corporis humani & mundi aspectabilis analogiâ dixisse sufficiat. Nunquam verò reliquorum viscerum (quæ quemadmodum circa solem planetæ, circa cor consistunt) & aliarum corporis nostri partium, cum partibus mundi huius aspectabilis analogia eadem ratione inveniri possit id aliis pensandum relinquimus.

XVI.

Nunc cætera exsequi pergamus, totius Universitatis cum homine analogias investigaturi. Consideremus igitur, qua ratione regulus Microcosmi animus noster, magnum Macrocosmi Regem, Deum Ter Optimum Maximum quodammodo referat. Quemadmodum itaque Deus non in omnibus mundi partibus præsentiam & gloriam suam æquè manifestat, sed cælum, peculiare ejus thronum esse non Christiana solum fides, sed omnium ferè gentium constantis opinio, ut credamus, jubet. Similem in modum mens nostra, non, ut vulgò fertur, est tota in corpore toto, & in qualibet ejus parte tota, sed in cerebro, supremo corporis nostri viscere, peculiarem suam sedem, in quo peculiari modo suas operationes

nes exercet, obtinet. Sicut igitur Magnus Ille magni mundi Rex junctus est toti Macrocosmo non per extensionem, ut quidam putant, sed per continuam rerum conservationem, adeo ut & homines & totus mundus in Deo vivant, moveantur & sint: sic etiam animus noster Dei filius in corporis nostri automato Rex quasi est, non quidem id sustentando, sed pro nutu suo id gubernando & dirigendo.

XVII.

Et uti Deus immotus omnia movet, ita etiam mens nostra immota corpus movere potest. Ex quo mira quaedam analogia elucet, quod uti ad nutum Dei quaelibet Macrocosmi pars, ita ad nutum mentis nostrae pars aliqua hujus Microcosmi moveatur, eo ipso enim, quo vult aliquid, efficit, ut pars illa cerebri, cui arctissime juncta est, se moveat modo convenienti, ad producendum effectum, qui huic voluntati respondet. Uti denique inter voluntatem Divinam & motus corporeos nulla analogia, nulla similitudo est; ita etiam nulla inter voluntatem mentis nostrae & motus membrorum corporis nostri convenientia requiritur.

XVIII.

Quemadmodum etiam Deus circa omnia simul versatur, ita ut per unicam semperque eandem simplicissimam actionem omnia simul intelligat, velit & operetur: sic mens nostra circa multa & varia simul, quamvis per operationes quodammodo distinctas, versari potest. Quod certe (cum *multum* vicinius *omni* fit, quam *unum* vel *paucum*) Divinae potentiae vestigium esse quis non videat? Uti etiam Deo di-

cente esto, existit illicò quodcunque existere debet, adeò ut nullum inter voluntatem Divinam & ejus executionem tempus intercurrat: ita etiam inter animi & corporis actus ullam interponi moram, non percipimus: At sicuti quidem Dei nutus voluntatis tempus non agnoscit, sed tamen ejus jussum in tempore corpora peragunt, sic quamvis nutus voluntatis animi nostri sit in instanti quasi mathem.: tamen effectum illius voluntatis corpus in tempore peragit. Ex quo, cum in animo nostro Divinæ activitatis idea clarissimè pateat, rem hoc in loco consideratu dignissimam esse censemus. Et certè amplissimus dicendi campus hîc nobis esset patefactus, nisi portum prospicientes appellere, ve-laque contrahere vellemus.

XIX.

Parumper tamen priùs in aperto æquore expandendum esse putantes, elegantissimam hominis & regni alicujus *Politici* analogiam omittere haudquam possumus, præsertim cum ad hanc, quam jam tractamus materiam, haud parum facere videatur. Nimirum: Anima nostra *Regis* instar in cerebro *metropoli* residet; *thronum* habet glandulam pinealem; *consiliarios intimos* perceptiones internorum & externorum sensuum; *Scribis* utitur Phantasiâ & Memoria; *Satellites* ejus sunt spiritus animales; *mini-* autem & *histriones* sunt illusiones nostrorum somniorum, & phantasiæ, quæ nobis vigilantibus accidunt, cum cogitatio nostra negligenter vagatur, nulli rei sese addicens. Ex *æconomicis* Patris & Matris cum animâ & corpore elegantem satis comparisonem etiam

iam hic afferre possemus. Verum enim verò cum physicè solummodo, non ut Philosophi morales vel Oratores hac de re disquirunt nostram de Microcosmi & Macrocosmi analogia mentem explicare conati simus, simplicitatis & simul brevitatis adhibitæ ratio cuivis hinc facilè patebit. Plura tamen super hac re, sed ab hisce nostris longè diversa, si quis desiderat, adeat *And. Laurentium* in operum Anatomicorum præfatione. *J. S. Elsholtium* in Anthropometria sua *Nicol. Nancelium. Franc. Tidicæum. Fortunium Licetum* libro proprio: *de mundi & hominis analogia.*

XX.

Denique, cum innumera ingenia ad rerum similitudines quàm ipsissimas earum causas percipiendas experientia teste capaciora sint; nec non similium rerum inter se comparatio ad occulta detegenda plurimum semper conferat, an scitè satis & Philosophicè præsentem disquisitionem susceperim, aliorum esto iudicium. Sat ero lucratus, si nobilissimas disciplinas *Philosophiam* & *Medicinam* ob amabilem conjunctionem & mutuam familiaritatem minimè distinguendas esse, & illud *Illust. Verulamij dictum lib. de augm. scient.* pag. mihi 251. quo *Medicinam in Philosophia non fundatam rem infirmam asseverat* raturum fecerim. Faxit Deus, omnis luminis & cognitionis dator, ut in posterum Philosophiam cum arte Medica feliciter sociando, majorem & corporis humani, & causarum illud afficientium, & instrumentorum illud alterantium notitiam indies acquiramus. Quo voto finio & præsentis disputationi umbilicum

bilicum addo. Illi *Macrocosmi* & *Microcosmi* Con-
ditori sapientissimo fit laus, honor & gloria in infi-
nita secula.

ANNEXA EX QUAVIS

Philosophiae parte.

Ex Logicis.

1. **N**on plura, quam duo summa rerum genera; unum
intellectualium, aliud materialium agnoscimus.
2. Intellectus & voluntas cum non sint accidentia, sed
ad substantiam animæ pertineant, ad Categoriā qualitatis non
sunt referenda; ut nec longitudo & latitudo ad Categoriā quantitatis.
3. Generalis & princeps ordinis regula est, ut à facilioribus
incipiamus, atque inde paulatim & quasi per gradus quosdam
ad cognitu difficiliora progrediamur.
4. Prima & generalissima judicandi regula est, ut in veritatibus
investigatione occupati, nihil affirmemus aut negemus, nisi
re clarè & distinctè percepta.

Ex Metaphysicis.

1. **M**ens nostra non modo prius & certius, verum etiam
videntius, quam corpus cognoscitur.
2. Deum existere ex ipsius idea consideratione quàm accuratè
demonstrari potest.
3. Existentiā Dei cognita necessariò illud omne nobis verum &
certum esse debet, quod valde clarè distincteque percipimus.
4. Omnis impossibilitas in sola nostra mente ideas sibi mutuo
adversantes male conjungente consistit; nec in ulla re extra intellectum
posita esse potest.
5. Summa & maxima hominis potentia est, quam habet in pro-
prias cogitationes; minima & infima quam in alios homines, qui
juxta nobiscum libero utuntur arbitrio.
6. Sensus, appetitus, affectus ante vera Physica cognitionem ser-
vi philosophaturo debent esse tanquam meræ Scepticorum apparentiæ.

Ex

Ex Mathefi.

I. **R**atio naturalis dari potest, quare plurimi, si versati sint in Metaphysicis, à Geometricis abhorreant; si verò Geometriam excoluerint, Metaphysica non bene capiant.

II. Cum Physices & Matheos idem sit subjectum; Mathesis verò innumeris gaudeat demonstrationibus, quid obstat, quo minus principia nostra inde petamus?

III. Hoc theoremate: in omni triangulo tres angulos esse æquales duobus rectis longè certius est illud: Deus existit.

IV. Etiam si omnis trianguli duo latera simul sumpta reliquo sunt majora; in reſtangulis tamen triangulis duo quadrata crurum equalia sunt quadrato baseos.

V. Quatuor vulgatas Arithmetice species ad duas revocare possumus.

Ex Phycis.

I. **I**n Phycis saepe, vulgo quod dicitur evidens, Philosophis satis est obscurum, ut vel ipsum lucis exemplum docet: contrarium sit in Mathematicis.

2. Ut igitur paradoxis majorem partem constet, necessum est.

3. Nulla sensibus, sed intellectus soli res distinctè percipienti, omnis rectitudo inest.

4. Et omne corpus sensibile esse, apud illos qui non sensus, sed intellectum pro mensura & norma cognoscibilem habent, implicat.

5. Non plus materia in vase plumbo, auro vel alio quantumvis gravi ac duro corpore pleno continetur; quam cum aërem tantum continet, vel etiam vacuum existimatur.

6. Nullius rei permanens est locus, nisi quatenus à cogitatione nostra determinatur.

7. Dari maximum & minimum in Phycâ generali negamus.

8. Non plus actionis ad motum, quam quietem requiri arbitramur.

9. Aberrationes Planetarum ab Ecliptica seu motus eorundem in diversis planis legibus Nature non repugnant.

10. Quâ ratione Luna privari lumine, Stella de cælo cadere, cælorum virtutes commoveri possint. Matth. 24. v. 29. ex Philosophia nostra Principis, ut face latè fulgente, est manifestum.

11. Cur bruta propriè magis possint dici percipere dolorem, sentire calorem

lorem &c. quam magnes percipere presentiam ferri, nix sentire Solis calorem &c: nullam sane putamus dari posse solidam rationem.

12. Adeoque omnes bestiarum actiones per solam spirituum vim & membrorum conformationem absque ullâ mentis alicujus operâ explicari possunt.

Ex Philosophia practica.

1. **O**mnium virtutum fundamentum ipsa tantum est recti cognitio.
2. **Q**uam cum per theoricam Philosophicam acquirere debemus, jure merito Ethica, prout est summus & perfectissimus sapientiae gradus, inter Philosophicas disciplinas locum tenet ultimum.
3. **Q**uin etiam ipsius Medicina cognitionem non parum hic facere ex illo Galeni: mores animi sequuntur temperamentum corporis, patet.
4. **S**apè vitia non valde frequentia magis quàm ipse virtutes celebrantur.
5. **P**arentum consensum circa conjugium qui de ejus honestate tantum esse contendunt, de ejus necessitate pariter esse, ut dicant necessum est.
6. **Q**uamvis mas & foemina sint puberes, societatem nuptialem tamen ipsis statim inire consultum non est.

Ex Theoria Medica.

1. **A**ccuratam eorum omnium, quae in corpore humano sunt & fiunt, esse & fieri possunt, cognitionem, ejusque ad praxin deductionem Medicinam dicimus.
2. **C**hylum maximam partem sub formâ liquoris ex ventriculo egredi putamus.
3. **I**psiusque partem subtiliorem in Microcosmo non aliâ ratione vias lacteas subire, crassiore in intestinis relictâ; ac in Macrocosmo majores & tardiores materia particule, dum per rectas & patentes vias feruntur, subtiliores & celeriores per obliquas & angustas expellunt.
4. **E**xperientia ratione non firmata fundamentum Medicina nullum est.
5. **I**n omnibus morbis, ventriculi rationem habendam esse existimamus.

Præstantissimo ac Doctissimo Dn. Auth. ac Resp.

Tu pede scandendo subsellia docta Virorum
Suscipis intrepide grande laboris opus.
Namque doces qui conveniant Microcosmus & Orbis,
Si hoc in mundo crescis honore magis.
Macte animo! semper DULCKENI cresce, favemus,
Jova Tibi faveat; dulcis AMICE, Vale.

Ita honoris & amoris ergo acinuit

HENRICUS LEIMGARDT Essenâ Guephalus LL. Sten.